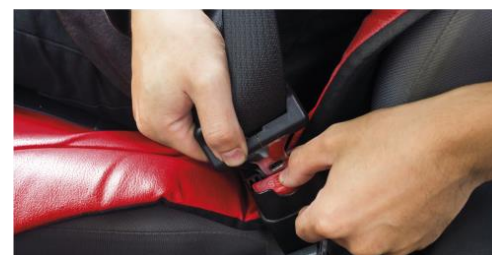

LÆRERVEJLEDNING OM KØREUDDANNELSEN TIL KATEGORIERNE C1/E OG D1/E

Denne lærervejledning er udarbejdet i tilknytning til bekendtgørelse nr. 1089 af 25. november 2012 om undervisningsplan for køreuddannelsen til lille lastbil med stort påhængskøretøj og bekendtgørelse nr. 1088 af 25. november 2012 om undervisningsplan for køreuddannelsen til lille bus med stort påhængskøretøj.

De nærmere bestemmelser om køreuddannelsen fremgår af bekendtgørelse om kørekort og bekendtgørelserne om undervisningsplaner.

Lærervejledningen indeholder de nærmere retningslinjer om planlægning og gennemførelse af undervisning - herunder valg af hjælpemidler - af køreelever, der ønsker kørekort til enten lille lastbil eller lille bus med stort påhængskøretøj (kategori C1/E eller kategori D1/E).

Denne lærervejledning supplerer lærervejledning fra juli 2016 om køreuddannelsen til kategori E (kategori B/E, C/E og D/E).

Færdselsstyrelsen, juli 2016.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	5
GENERELLE SYNSPUNKTER	5
UNDERVISNINGENS TILRETTELÆGGELSE	6
HOLDNINGSBEARBEJDNING	7
IT-BASEREDE UNDERVISNINGSPROGRAMMER	7
HOLD	8
LEKTIONSPLAN	8
LOG	8
SELVSTUDIUM	9
KRAV TIL TEORIOKALE	9
FOSLAG TIL OPDELING AF DEN TEORETISKE OG PRAKTISKE	
KØREUDDANNELSE	10
LEKTIONSOPDELING TIL KATEGORI C1/E 1	11
UNDERVISNINGSMODUL 1	11
UNDERVISNINGSMODUL 2	12
UNDERVISNINGSMODUL 3	12
UNDERVISNINGSMODUL 4	13
UNDERVISNINGSMODUL 5	13
UNDERVISNINGSMODUL 6	14
UNDERVISNINGSMODUL 7	14
UNDERVISNINGSMODUL 8	14
UNDERVISNINGSMODUL 9	15
UNDERVISNINGSMODUL 10	15
UNDERVISNINGSMODUL 11	16
UNDERVISNINGSMODUL 12	16
LEKTIONSOPDELING TIL KATEGORI D1/E	17
UNDERVISNINGSMODUL 1	17
UNDERVISNINGSMODUL 2	18
UNDERVISNINGSMODUL 3	18
UNDERVISNINGSMODUL 4	19
UNDERVISNINGSMODUL 5	19
UNDERVISNINGSMODUL 6	20
UNDERVISNINGSMODUL 7	20
UNDERVISNINGSMODUL 8	21
UNDERVISNINGSMODUL 9	21
UNDERVISNINGSMODUL 10	22
UNDERVISNINGSMODUL 11	22

UNDERSVINGSMODUL 12.....	22
KRAV TIL ØVELSESSTRÆKNINGER.....	23

INDLEDNING

De nærmere bestemmelser om køreuddannelse og køreprøver fremgår af bekendtgørelser om undervisningsplaner for køreuddannelsen til store påhængskøretøjer (kategori C1/E eller D1/E) samt bekendtgørelse om kørekort.

Undervisningsplanerne indeholder en detaljeret beskrivelse af uddannelsesmålene, som også er grundlag for bedømmelsen ved køreprøven.

GENERELLE SYNSPUNKTER

Risikoen for at komme ud for en færdselsulykke er særlig stor for den uerfarne fører af et større vogntog. På samme måde som for almindelige biler spiller menneskelige fejl også en afgørende rolle ved størsteparten af ulykkerne med større vogntog. Derfor skal det også her søges at forebygge ulykkerne gennem køreuddannelsen.

En del vogntog er i en sådan teknisk stand, at det i flere tilfælde medvirker til, at der sker ulykker. Derfor er det også vigtigt at give kommende førere af større vogntog forståelse for vigtigheden af at kontrollere og vedligeholde vogntogene på en forsvarlig måde.

Ved kørsel med større vogntog er det af væsentlig betydning, at man som fører lærer at "læse" trafikken længere fremme, så kørslen i tide kan tilpasses ændrede færdselsforhold. Man skal altså i meget større grad end ved de små biler være forudseende og opmærksom, så man kan forudse situationerne og dermed give sig selv tid til at kunne reagere på den rigtige måde (hastighedstilpasninger, gearvalg, placering mv.). Undervisningen skal i høj grad orienteres mod køreuddannelsens mål med stor vægt på risikoforhold.

Det er endvidere vigtigt, at undervisningen indeholder elementer, der generelt påvirker elevens holdninger og adfærd i trafikken i positiv retning.

Kørsel i større vogntog adskiller sig væsentligt fra kørsel uden stort påhængskøretøj på følgende områder:

Udsyn:

Udsynet kan være forringet, når der skal iagttages trafikanter bag ved vogntoget.

Udsyn bagud kan som oftest kun ske ved hjælp af spejle eller andre hjælpemidler.

Størrelse og belæsning:

Nogle vogntog er noget større end solokøretøjer både hvad angår højde, længde og bredde, og det skal man som fører tage hensyn til i trafikken.

De fleste større vogntog er konstrueret til at transportere gods, hvilket betyder, at der er stor forskel på at køre tom og belæsset. Når et større vogntog bliver belæsset, ændres køre- og manøvregenskaber væsentligt.

Bremser:

Et større vogntog bremser normalt ikke lige så godt som en almindelig bil. Er bremserne ikke i orden, kan det få katastrofale konsekvenser på grund af vogntogets større vægt.

Kørelæreren skal indskærpe over for eleven, at man også i vogntog under de første års kørsel skal udvide sin erfaring om risikoforhold og faremuligheder. Det betyder, at man skal køre mere forsigtigt end mere erfarne trafikanter.

Kørelæreren skal især advare mod en tendens til, at man hurtigt vænner sig til en risikobetonet køremåde, fordi den ikke straks får ubehagelige følger for én selv, blandt andet fordi man kører i et stort vogntog, men også fordi andre trafikanter ”trækker sig” for at undgå uheld.

UNDERVISNINGENS TILRETTELÆGGELSE

At føre vogntog er i sagens natur en praktisk handling. Derfor må køreuddannelsen også have sit tyngdepunkt i indøvelsen af praktiske færdigheder. Det vil således være mest hensigtsmæssigt at lade den praktiske undervisnings forløb være bestemmende for, hvordan den teoretiske undervisning skal tilrettelægges og gennemføres.

Undervisningen skal følge undervisningsplanens afsnitsopdeling. Det er dog muligt i mindre omfang at fravige denne regel, idet der i denne lærervejledning er åbnet op herfor i de såkaldte ”elastikker”. Et eksempel på en ”elastik” fremgår af næste afsnit.

Teoriundervisningen skal først og fremmest tjene til at give en baggrund for elevens forståelse og til at lette elevens indlæring af de praktiske færdigheder. Teoriundervisningen i vogntogets indretning og udstyr skal blandt andet tjene til at lette elevens praktiske færdigheder i eftersyn og kontrol af udstyret. Færdighed i kontrol af udstyret skal udføres som en praktisk handling og gøres til genstand for indøvelse gennem hele undervisningsforløbet, så eleven gøres bevidst om betydningen af, at vogntoget altid er i en sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Teoriundervisningen er dog så omfattende, at visse dele af denne kan placeres i forbindelse med den første del af teoriundervisningen i manøvrer på vej (elastik).

Teoriundervisningen i forbindelse med manøvrer på vej er i et vist omfang repetition af stoffet fra kategori B, men der fokuseres i høj grad også på de særlige forhold, især

risikoforhold og faremuligheder, der gælder ved kørsel med vogntog. Undervisningen i undervisningsplanens 7. afsnit skal sammensættes som øvelser.

Den praktiske undervisning i kørsel indledes med indledende øvelser på vej, som kan gennemføres på en lukket øvelsesplads eller på steder i øvrigt, hvor eleven udelukkende - eller primært - skal koncentrere sig om vogntogets manøvrering. Derefter fortsættes med udvidede øvelser på vej under alle færdselsforhold og afsluttes med manøvrer på køreteknisk anlæg.

Et gennemgående princip ved tilrettelæggelsen af den praktiske undervisning er, at eleven hele tiden skal føres fra en lettere (og grundlæggende) til en vanskeligere (udvidet) øvelse og med mulighed for nødvendig repetition/gentagelse, så de indøvede færdigheder kan udføres tilfredsstillende, inden eleven føres videre til den næste og mere krævende øvelse.

Et emne/en manøvre, der ikke er gennemført tilfredsstillende, skal gentages/repeteres i et sådant omfang, at eleven kan gennemføre emnet/manøvren med tilfredsstillende resultat. Først herefter kan eleven fortsætte til næste emne/manøvre.

Før den mere detaljerede tilrettelæggelse af undervisningen skal kørelæreren sikre sig adgang til en godkendt lukket øvelsesplads og et hensigtsmæssigt indrettet teorilokale samt have udvalgt passende øvelsesstrækninger til manøvrerne på vej.

Køreuddannelsen indeholder udover de praktiske færdigheder en række alment dannende elementer i forhold til elevernes adfærd i trafikken og i forhold til elevernes udvikling som ansvarlige trafikanter.

Holdningsbearbejdning

Et væsentligt element i køreuddannelsen er bearbejdning af elevens holdninger i trafikken. En sådan holdningsbearbejdning kræver, at eleven aktivt tager stilling til de enkelte emneområder. Bearbejdning af elevens holdninger er væsentlig såvel i den teoretiske som i den praktiske undervisning. Dette forudsætter en aktiv dialog mellem kørelæreren og køreeleverne og køreeleverne imellem på holdet. Der skal således gennemføres undervisningssamtaler (ledet diskussion). Køreeleverne skal derfor være på samme undervisningsmæssige niveau i køreuddannelsen. Hermed menes, at eleverne skal være nået til den samme lektion i undervisningsforløbet.

IT-baserede undervisningsprogrammer

Et IT-baseret undervisningsprogram er et medie, hvor eleven selvstændigt kan gennemføre køreundervisningen uden kørelærerens medvirken. Forskellen på et IT-baseret undervisningsprogram og egentlig kørelærerundervisning er, at det IT-baserede

undervisningsprogram alene er et hjælpemiddel til brug for kørelærerens undervisning, mens kørelærerundervisningen foregår som en aktiv dialog mellem kørelæreren og eleverne.

IT-baserede undervisningsprogrammer kan anvendes på samme måde som andre hjælpemidler som video, lysbilleder, PowerPoint, teoribog og lignende i køreuddannelsen.

Anvendes IT-baserede undervisningsprogrammer, skal kørelæreren som aktiv vejleder og diskussionspartner for køreeleverne være til stede i undervisningslokalet. Teoriundervisning, der enten er kompliceret eller indebærer bearbejdning af køreelevernes holdninger og adfærd, skal herudover altid gennemføres som holdundervisning i en aktiv dialog mellem kørelæreren og alle køreelever. **Afsnittene 3, 4, 5, 7, 8 i undervisningsplanen for køreuddannelsen** er adfærds- og holdningsbearbejdende eller indeholder komplicerede forhold. Disse afsnit skal derfor altid gennemføres ved en aktiv dialog mellem kørelæreren og alle køreelever på holdet samt køreeleverne imellem, for derved at opnå en trafiksikker holdning og adfærd.

Se dog nedenfor omkring muligheden for selvstudium.

Hold

De elever, der er til stede i undervisningslokalet, betragtes som ét hold. Et hold kan bestå af 1 til 20 elever til samme kategori.

Kørelæreren må kun undervise ét hold ad gangen.

For de nærmere bestemmelser om anvendelsen af IT-baserede undervisningsprogrammer henvises til kørekortbekendtgørelsen.

Lektionsplan

Det skal fremgå af lektionsplanen, at der har været anvendt IT-baserede undervisningsprogrammer. Der er i visse standardiserede lektionsplaner udfærdiget en afkrydsningsrubrik til anvendelse ved brug af IT-undervisningsprogrammer.

Kørelæreren skal ved sin underskrift ved de lektioner, hvor der er anvendt IT-baserede undervisningsprogrammer, bekræfte at lektionen er gennemført i overensstemmelse med lærervejledningens anvisninger.

Log

Der skal kunne udskrives en log fra det IT-baserede undervisningsprogram om den enkelte elevs anvendelse af programmet. Hver elev skal registreres entydigt, dvs.

navn, adresse og telefonnummer. Herudover skal registreres lektionens nr. og indhold (underafsnitsniveau), dato og tid for gennemførelse, samt faktisk anvendt tid og hvor brugeren er (ip-adressen). Navnet på IT-undervisningsprogrammet skal fremgå af loggen.

Selvstudium

Ansøgere, der er fraværende fra køreundervisningen i højst 4 lektioner af 45 minutters varighed i teorilokale (teoretiske emner), kan på særlige vilkår indhente det forsømte ved selv at gennemgå de manglende teoretiske emner (selvstudium). Årsagen til fraværet har ingen betydning for muligheden for selvstudium.

Selvstudium kan gennemføres uden for køreskolen, men undervisningen er først gennemført, når kørelæreren har sikret sig, at eleven har indlært pensummet med tilfredsstillende resultat og i lektionsplanen har bekræftet dette.

Der er ikke begrænsninger i de afsnit i undervisningsplanen, der kan gennemføres ved selvstudium, men ved selvstudium af teoretiske emner, der enten er kompliceret eller indebærer bearbejdning af køreelevernes holdninger og adfærd, skal kørelæreren igennem aktiv dialog sikre sig, at eleven har indlært pensummet med tilfredsstillende resultat, herunder opnået den ønskede holdning og adfærd.

Selvstudium må ikke indgå som et planlagt forløb i den udbudte undervisning.

Når lektionen har været gennemført som selvstudium skal følgende anføres i lektionsplanen:

- Hvilke lektioner fra teorilokale, der er gennemført som selvstudium,
- Kørelærerens bekræftelse på, at denne har sikret sig, at ansøgeren i tilfredsstillende omfang har lært uddannelsesmålene i den omhandlede teori,
- Datoen for hvornår kørelæreren har sikret sig, at ansøgeren har lært uddannelsesmålene i den omhandlede teori.

KRAV TIL TEORILOKALE

Teorilokalet skal have en sådan størrelse og indretning, at det kan fungere hensigtsmæssigt for det normale antal elever på et undervisningshold og tillade brug af de almindeligste hjælpemidler. En tilfredsstillende undervisning kan ikke gennemføres uden brug af illustrationer til anskueliggørelse af de vigtigste mekaniske køretøjsdele og deres funktion samt af risikoforhold og faremuligheder ved kørsel med stort påhængskøretøj i forskellige færdselsituationer.

Af hensyn til gennemførelse af de prøver, som bl.a. er omtalt i undervisningsplanens Afsnit 10, Forberedelse til køreprøve, skal lokalet være udstyret med borde eller lignende, så eleverne bekvemt kan udfylde afkrydsningsskemaer ved prøverne.

FORSLAG TIL LEKTIONSOPDELING AF DEN TEORETISKE OG PRAKTISKE KØREUDDANNELSE

Det nøjagtige indhold i den teoretiske og praktiske undervisning er fastlagt i delmålene, hvorimod varighed og antal af de enkelte lektioner - udover de i kørekortbekendtgørelsen fastlagte obligatoriske minimumsantal - er afhængig af elevens individuelle behov.

Den følgende lektionsopdeling skal opfattes som et eksempel på et standardprogram, der kan anvendes af køreskolen, eventuelt som grundlag for køreskolen til at udarbejde sin egen lektionsplan for køreuddannelsen.

Rækkefølgen af lektionerne tilgodeser den i bekendtgørelse om kørekort krævede rækkefølge i afsnitsopdelingen i undervisningsplanerne, principperne om, at eleven hele tiden skal føres fra en lettere til en vanskeligere manøvre, og kravet om sammenhæng mellem teoretisk og praktisk undervisning. Antallet af lektioner tilgodeser det i bekendtgørelse om kørekort anførte krav om et mindste antal af lektioner i undervisningen.

Det kan ved nogle lektioner i lektionsoversigten (fx ved højresving) være anført, at manøvren skal gennemføres som en grundlæggende øvelse. Det betyder, at manøvren skal gennemføres på et sted uden komplicerede vejforhold og stort set uden trafik, så eleven kan koncentrere sig om selve manøvren.

Når det ved en manøvre er anført, at den skal gennemføres som udvidet øvelse, betyder det, at eleven skal kunne udføre manøvren under mere komplicerede vej- og trafikforhold.

En normal lektion er i lektionsopdelingen fastsat til 45 minutter.

Lærervejledningen er efterfølgende opdelt i forslag til lektionsopdeling henholdsvis for kategori C1/E og kategori D1/E. Undervisningen er i forslagene opdelt i moduler, som består af én eller flere lektioner à 45 minutter.

LEKTIONSOPDELING TIL KATEGORI C1/E:

Undervisningen til kategori C1/E skal mindst indeholde følgende antal obligatoriske lektioner à 45 minutters varighed:

- 10 lektioner i teorilokale.
- 6 lektioner i manøvrer på vej.

Den samlede undervisningstid på 16 lektioner à 45 minutter er et absolut minimum for at kunne gennemføre en forsvarlig undervisning. Kørelæreren skal regne med, at elever vil have behov for yderligere repetitioner såvel i teoretiske emner som i praktiske manøvrer. Især ved mange praktiske manøvrer vil elever have behov for op til det dobbelte af den anførte tid.

Ønsker man at gennemføre flere end de 3 nævnte evaluerende prøver i teori, skal disse lægges uden for de obligatoriske lektioner i teorilokale.

De i oversigten anførte undervisningsemner refererer til undervisningsplanens nummererede delmål og/eller eventuelle hovedmål. Når der i lektionsoversigten er anført ”repetition af kategori B”, menes der repetition af det anførte afsnit i undervisningsplanen til kategori B.

UNDERVISNINGSMODUL 1

Lektion 1 og 2 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

Køreuddannelsens formål og indhold.

Undervisningens gennemførelse i køreskolen.

Udlevering af lektionsplan og øvrige elevmaterialer.

Nærmere orientering om uddannelsesforløbet, herunder sammenhængen mellem den teoretiske og praktiske uddannelse, pauser i køreuddannelsen og gennemgang af lektionsplanen.

10.1 Betingelser for at få kørekort.

10.2 Køreprøvens gennemførelse.

De forhold, der er nødvendige til beskrivelse af kravene til køreuddannelsen samt vilkårene for indstilling til køreprøve, herunder alderskrav.

Evaluerende prøve i teori til kategori B (eller C1).

Elevens forberedelse til de enkelte lektioner.

1.2 Bremsler.

UNDERVISNINGSMODUL 2

Lektion 3 (1 x 45 minutter) (Lukket øvelsesplads, fabriksområde eller lignende)

Gennemgang af køretøjet, herunder indretning og udstyr.

- 1.9.1 Sammenkobling.
- 2.1 Forberedelse til kørsel.
- 2.2 Vogntogs spejle.
- 2.3 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.
- 2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelse).
- 2.5 Baglænskørsel med målbremser (grundlæggende øvelse).

UNDERVISNINGSMODUL 3

Lektion 4 og 5 (2x 45 minutter) (Teorilokale)

- 1.3 El-anlæg, lygter, reflekser mv.
- 7.1 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.
- 7.2 Placering under ligeudkørsel.
- 7.3 Hastighed under ligeudkørsel.
- 7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.
- 7.11 Fremkørsel mod kryds (repetition fra kategori B).
- 7.12 Ligeudkørsel i kryds.
- 7.13 Højresving i kryds.
- 7.14 Venstresving i kryds.

Repetition af:

- 1.2 Bremsesystemer.

Repetition af kategori B:

Køretøjers manøvreegenskaber.

Andre trafikanters adfærd.

Vejforhold.

UNDERVISNINGSMODUL 4

Lektion 6 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.3 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt lastbilens) udstyr.

7.1 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds (mindre trafikerede).

7.14 Venstresving i kryds (mindre trafikerede).

Repetition af

2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelse).

2.5 Baglæns kørsel med målbremssning (grundlæggende øvelse).

UNDERVISNINGSMODUL 5

Lektion 7 (1 x 45 minutter)

(Teorilokale)

1.4 Bærende dele.

1.5 Motor og transmission samt energi- og miljørigtig kørsel.

1.6 Karrosseri og opbygning mv.

1.7 Indre indretning, udsyn og særligt udstyr.

1.8 Kontrolapparat (fartskriver).

1.9 Vogntogets sammenkobling og dokumenter.

1.10 Særlige køretøjer og forhold.

UNDERVISNINGSMODUL 6

Lektion 8 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt lastbilens) udstyr.

Repetition af:

2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelser).

2.5 Baglæns kørsel med målbremmsning (grundlæggende øvelser).

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

UNDERVISNINGSMODUL 7

Lektion 9 og 10 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.

7.8 Kørsel foran eller efter andre.

7.9 Overhaling.

7.15 Kørsel i rundkørsel.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af den evaluerende prøve.

UNDERVISNINGSMODUL 8

Lektion 11 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt lastbilens) udstyr.

2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (udvidet øvelse).

2.5 Baglæns kørsel med målbremmsning (udvidet øvelse).

7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.

7.8 Kørsel foran eller efter andre.

7.15 Kørsel i rundkørsel.

Repetition af:

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

UNDERVISNINGSMODUL 9

Lektion 12 og 13 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

Grundregler for kørsel med vogntog.

6.1 Anvisninger for færdslen.

6.2 Vogntogs bredde, længde, højde og vægt.

6.3 Køre- og hviletidsbestemmelser samt anvendelsen af kontrolapparatet.

7.16 Kørsel på motorvej.

UNDERVISNINGSMODUL 10

Lektion 14 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt lastbilens) udstyr.

7.16 Kørsel på motorvej.

Repetition af:

7.9 Overhaling.

7.15 Kørsel i større/mere trafikerede rundkørsler.

UNDERVISNINGSMODUL 11

Lektion 15 (1 x 45 minutter)

(Teorilokale)

- 7.17 Kørsel ved siden af andre.
- 7.18 Standsning og parkering.
- 7.20 Kørsel i tunnel.
- 10.1 Betingelser for at få kørekort.
- 10.2 Køreprøvens gennemførelse.
- 10.3 Lovbestemmelser i øvrigt om kørekort.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af evaluerende prøve.

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i teoriundervisningen i undervisningsmodul 7 eller 9.

Samtlige foregående delmål skal være gennemført med tilfredsstillende resultat, før teoriprøven kan aflægges.

UNDERVISNINGSMODUL 12

Lektion 16 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

- 1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt lastbilens) udstyr.
- 7.17 Kørsel ved siden af andre.
- 7.18 Standsning og parkering.
- 7.20 Kørsel i tunnel.

Repetition af:

- 2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (udvidet øvelse).
- 2.5 Baglæns kørsel med målbremmsning (udvidet øvelse).

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i den praktiske køreundervisning i undervisningsmodul 8 eller 10.

Repetition og forberedelse til praktisk prøve.

Repetition af foregående manøvrer efter elevens individuelle behov.

Evaluering af prøve i praktik.

LEKTIONSOPDELING TIL KATEGORI D1/E:

Undervisningen til kategori D1/E skal mindst indeholde følgende antal obligatoriske lektioner à 45 minutters varighed:

- 10 lektioner i teorilokale.
- 6 lektioner i manøvrer på vej.

Den samlede undervisningstid på 16 lektioner à 45 minutter er et absolut minimum for at kunne gennemføre en forsvarlig undervisning. Kørelæreren skal regne med, at elever vil have behov for yderligere repetitioner såvel i teoretiske emner som i praktiske manøvrer. Især ved mange praktiske manøvrer vil elever have behov for op til det dobbelte af den anførte tid.

Ønsker man at gennemføre flere end de 3 nævnte evalueringer, skal disse gives udover de obligatoriske lektioner i teorilokale.

De i oversigten anførte undervisningsemner refererer til undervisningsplanens nummererede delmål og/eller eventuelle hovedmål. Når der i lektionsoversigten er anført ”repetition af kategori B”, menes der repetition af det anførte afsnit i undervisningsplanen til kategori B.

UNDERVISNINGSMODUL 1

Lektion 1 og 2 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

Køreuddannelsens formål og indhold.

Undervisningens gennemførelse i køreskolen.

Udlevering af lektionsplan og øvrige elevmaterialer.

Nærmere orientering om uddannelsesforløbet, herunder sammenhængen mellem den teoretiske og praktiske uddannelse, pauser i køreuddannelsen og gennemgang af lektionsplanen.

10.1 Betingelser for at få kørekort.

10.2 Køreprøvens gennemførelse.

De forhold, der er nødvendige til beskrivelse af kravene til køreuddannelsen samt

vilkårene for indstilling til køreprøve, herunder alderskrav.

Gennemførelse af en evaluerende prøve i teori til kategori B (eller D1).

Elevens forberedelse til de enkelte lektioner.

1.3 Bremsler.

UNDERVISNINGSMODUL 2

Lektion 3 (1 x 45 minutter) (Lukket øvelsesplads, fabriksområde eller lignende)

Gennemgang af køretøjet, herunder indretning og udstyr.

1.9.1 Sammenkobling.

2.1 Forberedelse til kørsel.

2.2 Vogntogs spejle.

2.3 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.

2.6 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelse).

2.7 Baglænskørsel med målbremssning (grundlæggende øvelse).

UNDERVISNINGSMODUL 3

Lektion 4 og 5 (2 x 45 minutter) (Teorilokale)

1.3 El-anlæg, lygter, reflekser mv.

7.1 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.

7.11 Fremkørsel mod kryds (repetition fra kategori B).

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

7.15 Repetition af:

1.2 Bremsler.

Repetition af kategori B:

Køretøjers manøvreegenskaber.

Andre trafikanters adfærd

Vejforhold

UNDERVISNINGSMODUL 4

Lektion 6 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.3 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt bussens) udstyr.

7.1 Igangsætning og standsning ved kørebanekant.

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.4 Vognbaneskift og sammenfletning.

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i rundkørsel.

7.13 Højresving i kryds (mindre trafikerede).

7.14 Venstresving i kryds (mindre trafikerede).

Repetition af

2.6 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelse).

2.7 Baglæns kørsel med målbremssning (grundlæggende øvelse).

UNDERVISNINGSMODUL 5

Lektion 7 (1 x 45 minutter)

(Teorilokale)

1.6 Bærende dele.

1.7 Motor og transmission samt energi- og miljørigtig kørsel.

1.11 Karrosseri og opbygning mv.

- 1.12 Indre indretning, udsyn og særligt udstyr.
- 1.13 Kontrolapparat (fartskriver).
- 1.14 Vogntogets sammenkobling og dokumenter.
- 1.15 Særlige køretøjer og forhold.

UNDERVISNINGSMODUL 6

Lektion 8 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt bussens) udstyr.

Repetition af:

- 2.6 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (grundlæggende øvelser).
- 2.7 Baglæns kørsel med målbremmsning (grundlæggende øvelser).
- 7.12 Ligeudkørsel i kryds.
- 7.13 Højresving i kryds.
- 7.14 Venstresving i kryds.

UNDERVISNINGSMODUL 7

Lektion 9 og 10 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

- 7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.
- 7.8 Kørsel foran eller efter andre.
- 7.9 Overhaling.
- 7.15 Kørsel i rundkørsel.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af den evaluerende prøve.

UNDERVISNINGSMODUL 8

Lektion 11 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt bussens) udstyr.

2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (udvidet øvelse).

2.5 Baglæns kørsel med målbremmsning (udvidet øvelse).

7.6 Kørsel forbi holdende køretøjer, gående mv.

7.8 Kørsel foran eller efter andre.

7.15 Kørsel i rundkørsel.

Repetition af:

7.2 Placering under ligeudkørsel.

7.3 Hastighed under ligeudkørsel.

7.11 Fremkørsel mod kryds.

7.12 Ligeudkørsel i kryds.

7.13 Højresving i kryds.

7.14 Venstresving i kryds.

UNDERVISNINGSMODUL 9

Lektion 12 og 13 (2 x 45 minutter)

(Teorilokale)

Grundregler for kørsel med vogntog.

6.4 Anvisninger for færdslen.

6.5 Vogntogs bredde, længde, højde og vægt.

6.6 Køre- og hviletidsbestemmelser samt anvendelsen af kontrolapparatet.

7.16 Kørsel på motorvej.

UNDERVISNINGSMODUL 10

Lektion 14 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt bussens) udstyr.

7.16 Kørsel på motorvej.

Repetition af:

7.9 Overhaling.

7.15 Kørsel i større/mere trafikerede rundkørsler.

UNDERVISNINGSMODUL 11

Lektion 15 (1 x 45 minutter)

(Teorilokale)

7.17 Kørsel ved siden af andre.

7.18 Standsning og parkering.

7.20 Kørsel i tunnel.

10.1 Betingelser for at få kørekort.

10.2 Køreprøvens gennemførelse.

10.3 Lovbestemmelser i øvrigt om kørekort.

Evaluerende prøve i teori.

Gennemgang af resultatet af evaluerende prøve.

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i teoriundervisningen i undervisningsmodul 7 eller 9.

Samtlige foregående delmål skal være gennemført med tilfredsstillende resultat, før teoriprøven kan aflægges.

UNDERVISNINGSMODUL 12

Lektion 16 (1 x 45 minutter)

(Øvelsesstrækning)

1.1 – 1.9 Stikprøvevis kontrol mv. af påhængskøretøjets (eventuelt bussens) udstyr.

7.17 Kørsel ved siden af andre.

7.18 Standsning og parkering.

7.20 Kørsel i tunnel.

Repetition af:

2.4 Højresving om hjørner, baglæns kørsel (udvidet øvelse).

2.5 Baglæns kørsel med målbremssning (udvidet øvelse).

Kørsel i tunnel kan i stedet gennemføres i den praktiske køreundervisning i undervisningsmodul 8 eller 10.

Repetition og forberedelse til praktisk prøve.

Repetition af foregående manøvrer efter elevens individuelle behov.

Evaluerende prøve i praktik.

KRAV TIL ØVELSESSTRÆKNINGER

For at sikre en god indlæring skal øvelserne i manøvrer på vej planlægges nøje med hensyn til både indhold og rækkefølge.

Ved undervisningen til stort påhængskøretøj er der ikke behov for udvælgelse af øvelsesstrækninger til de enkelte manøvrer på samme måde som til kategori B og kørelæreren stilles derfor lidt friere end ved undervisningen til kategori B.

Til vognvog skal øvelsesstrækningerne/-områderne udvælges/sammensættes, så eleven får størst muligt udbytte af de enkelte øvelser og således, at eleven hele tiden føres fra en lettere til en vanskeligere manøvre/øvelse.

Kategori C1/E og D1/E:

De første øvelser gennemføres under ukomplicerede vej- og færdselsforhold og dermed på mindre befærdede veje, så vægten kan lægges på omhyggelig udførelse af orienterings- og manøvrerfærdigheder.

Vejstrækningen bør være bred, gerne med midterrabat, og helst med mere end én vognbane i kørselsretningen.

Herefter gennemføres øvelser over længere strækninger, så eleven kan lære at tilpasse placering, hastighed og gearvalg efter skiftende vej- og færdselsforhold. Hermed menes veje med meget varieret bredde, vejsving af forskellig skarphed, vejhældning, bevoksning og bakker med forskellige stigninger, samt på motorvej.

Der indøves overhalingsprocedurer, tilpasning af hastigheden til vejsving, bakker og

oversigtsforhold i øvrigt samt tilpasning af gearvalg til kørsel på bakker og i vejsving.

Der gennemføres øvelser på steder, hvor der er mulighed for at foretage sammenfletning med køretøjer, der kører med væsentlig højere hastighed end vogntoget. Øvelser gennemføres i flere forskellige vejkryds, større rundkørsler og veje med flere vognbaner i samme retning og på tidspunkter med tæt trafik.

Kørsel i tunnel gennemføres i en af følgende tunneller:

- Tårnbytunnelen
- Frederikssundsvejtunnelen
- Englandsvejtunnelen
- Guldborgsundtunnelen
- Limfjordstunnelen

